

19.8.2016

Re: lausunto luonnoksesta uhanalaisten lajien suojelun toimintaohjelmaksi

Hyvä ympäristöministeriön luontoympäristöosaston työryhmä,

Olemme dipteratyöryhmässä työskennelleet vapaaehtoisvoimin Suomen kärpälajiston tuntemuksen ja suojelun eteen hyvin tuloksin. Olemme mielissämme esitetystä uhanalaisten lajien suojelun toimintaohjelmasta ja pääosin tyytyväisiä sen sisältöön. Erityisesti vapaaehtoistoimintaan (kohta 4.3.) liittyvät haasteet, kuten kulukorvausten veronalaisuus nykysysteemissä on aiheuttanut ryhmällemme paljon vaikeuksia ja käytännössä ryhmäläiset ovat joskus rahoittaneet ryhmän toimintaa mätkyjen muodossa. Lajistoasiantuntemus on myös omassa ryhmässämme lähes täysin harrastajien varassa ja kannusteita uusien voimien saamiseen vanhojen tekijöiden väistyessä tullaan tarvitsemaan.

Maankäyttöön (4.7.) ja elinympäristöihin (4.8.) liittyvät huomiot ja ehdotukset ovat hyviä ja aiheellisia. Haluaisimme kuitenkin lisätä mukaan työryhmämme huomion siitä, että ympäristöhallinnon käytössä olevat tiedot arvokkaista elinympäristöistä tai uhanalaisten lajien esiintymistä on auttamatta vanhentunut. Itseasiassa suurin osa esimerkiksi tarkastamistamme paahdebiotooppikohteista on pysyvästi tuhoutunut. Mielestämme suurimpia prioriteetteja tulisi olla uhanalaisten lajien esiintymien systemaattinen inventaario, nykytilan arviointi ja esiintymiä uhkaavien tekijöiden tunnistaminen. Esimerkiksi arvokkaan kedon viereiselle pakettipellolle istutettu taimikko tulee kasvaessaan tuhoamaan kedon muuttuvien pienilmastollisten tekijöiden takia. Suobiotoopeista löytyy vastaavia esimerkkejä, joissa suojelualueen ulkopuoliset toimet tulevat vaikuttamaan heikentävästi alueeseen. Nämä ovat nähdäksemme omanlaisia maankäytön ja maanomistuksen haasteita, joihin tulisi kehittää vaikutusmahdollisuuksia.

Vaikka suunnitelmassa ei vielä puututa kovinkaan paljon käytäntöjen järjestämiseen, tulee näihin kiinnittää paremmin huomiota tulevaisuudessa. Eliötyöryhmien koordinaatiossa olisi paljon parantamista ja mikäli näiden keräämää lajistotietoa halutaan talteen keskitettyyn järjestelmään, tulisi tähän osoittaa työtä osana päätoimeaan tekevä henkilö. Viime vuosina

19.8.2016

työryhmien budjetti on päätetty maastotyökauden jo alkaessa, joka on merkittävästi heikentänyt ryhmien edellytyksiä toteuttaa tehtyjä suunnitelmia. Maastotöiden onnistuminen onkin ollut työryhmäläisten oman joustavuuden ansiota. Pitkäjänteistä lajistotutkimusta ja –suojelutyötä ei voida tehdä ilman budjettivarmuutta. Vuoden mittaisista tilikausista tulisi siirtyä esimerkiksi kolmivuotisiin, enemmän tutkimusprojektityyppeihin ratkaisuihin. Nähdäksemme näillä olisi saavutettavissa parempi vastine rahalle niin systemaattisuuden kuin hallittavuuden suhteen.

Esitelty luonnos on kokonaisuudessaan kunnianhimoinen mutta realistinen. Olemme eliötyöryhmänä mielellämme käytettävissä ohjelman toteutuksessa.

Dipteratyöryhmän puolesta,

A handwritten signature in black ink, reading "Jaakko Pohjoismäki".

Jaakko Pohjoismäki, Dosentti
Dipteratyöryhmän pj.

Bio- ja ympäristötieteiden laitos
Itä-Suomen yliopisto, Joensuu

e-mail: Jaakko.Pohjoismaki@uef.fi
tel: 050-5744745